

CRÒNICA D'ACTIVITATS

OCCITÀNIA I EL SEU ROMÀNIC

Acabada la "randonnée" per terres occitanes, és hora de fer memòria i d'evocar el conjunt de coses belles que hem tingut ocasió de contemplar en aquest tros d'Europa tan lligat al nostre país.

Divendres, 28 de març. **Moissac**. Es tracta d'una ciutat petita nascuda a redós d'una abadia fundada al segle VII per l'orde de Cluny. Del segle XIII data la construcció de l'església de Sant Pere. El timpà de la porta meridional ostenta el monumental relleu de la Visió de l'Apocalipsi. El claustre, reconstruït ensems que l'església, és una mostra magnífica d'un valuós conjunt de capitells historiatos. Malauradament la visita hagué d'efectuar-se aixoplugats sota els paraigües. A Moissac començà la pluja intermitent que ens acompanyà durant gairebé tot el viatge. Fem cap a Tolosa, on tenim l'estatge, i aprofitem una clariana per voltar una mica per la "ville en rose".

Dissabre, 29 de març. **Rodès** (Rodez en francès). L'antiga capital del comtat de Roergue és la nostra primera visita del dia. Conserva algunes restes romanes (amfiteatre, aqüeducte), però l'edifici més admirat és la catedral gòtica, amb l'esplèndid campanar testimoni de la potència del comtat medieval.

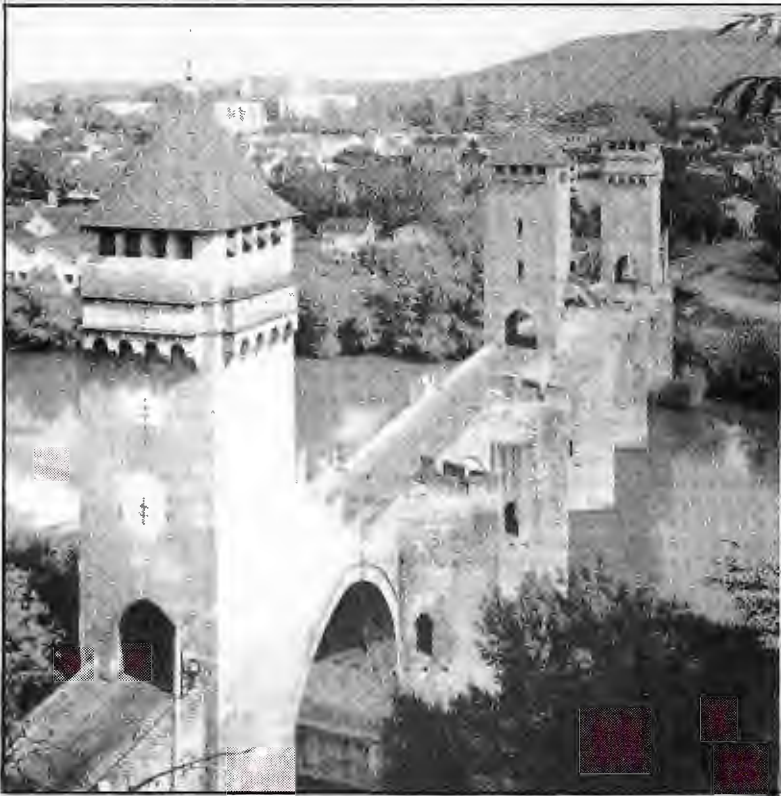
Conques. Una etapa rutilant del nostre viatge. No plou i, malgrat l'ennuolament, podem contemplar a bastament el mirífic temple de Sainte-Foy. El poble, situat en una vall recòndita, conserva els seus carrers costeruts evocadors d'èpoques pretèrites. Centrant el conjunt, com correspon a un temple de peregrinació, s'alça la cèlebre església monàstica de Sainte-Foy. La façana, amb dues torres, destaca pel seu timpà, anomenat del Judici Final, una de les mostres més belles de l'es-cultura romànica occitana. La sala del tresor, un dels més rics de França, conserva obres d'orfebreria de l'època carolíngia.

Diumenge, 30 de març. **Souillac**. Vila construïda a l'entorn d'un antic cenobi benedictí. L'abadia, erigida durant el segle XII, és notable per la bellesa de l'absis. Ací també podem veure una església desafectada per la Revolució, en força mal estat, a la qual recolza una torre o talaia que fe un costat totalment esfondrat. No obstant això, sustenta el rellotge que marca l'hora als veïns de la vila.

Roc-Amadour. (Rocamadour). La llegenda relaciona l'origen de l'abadia amb la conversió del públic Zaqueu, el qual, convertit per Jesús, es féu batejar i adoptà el nom d'Amador. Predicant el Cristianisme, arribà al voral del riu Alzou, on, corprès per la bellesa alterosa del cingle, s'aturà a fer-hi vida eremítica. Durant el segle XI una comunitat benedictina es féu càrrec de la petita església dedicada a Santa Maria i, des d'aleshores, esdevé un centre del pelegrinatge que fa via cap a Sant Jaume de Galícia. Els privilegis concedits per Papes i Reis activen el desenvolupament de la vila, ensems que assenyalen la necessitat de fortificar-la. Són notables l'anomenada Vila Re-

ligiosa, la capella de Santa Maria, la cripta de Sant Amador i altres edificis dedicats al culte. En el Palau Episcopal es pot admirar el Tresor dels Santuaris. Una visita força reeixida, malgrat la presència de la nostra assídua acompanyant: la pluja.

Cahors. Aquesta ciutat occitana, assentada a les ribes de l'Olt (Lot en francès), capital del poble gal dels cadurcs, és d'origen antiquíssim. Sotmesa pels romans, pertangué després als comtes de Tolosa. Conserva el seu nucli medieval, del qual sobresurten la catedral de Sant Esteve, el Palau del Rei i un palau inacabat fet bastir pel papa Joan XXII, que també impulsà la fundació d'una Universitat. Però, sense dubte, la visió més espectacular és la del Pont Valentré. Aquest pont fortificat,

Pont Valentré

construït durant el segle XIV, recolza en tres torres de defensa que n'impedeixen el pas. Durant les guerres de religió fou diputat aferrissadament per ambdós bàndols i el futur Enric IV necessità cinc dies per a ocupar-lo i senyorejar la vila. Són fills il·lustres de Cahors el poeta Clément Marot i el polític Leon Gambetta.

Dilluns, 31 de març. **Tolosa.** És el darrer dia i el matí es presenta esplèndid. El dedicarem completament a visitar aquesta vila que tanta empremta ha deixat en la memòria històrica dels catalans. Tolosa, capital del Llenguadoc, és una ciutat plena d'encís. S'imposa començar per la plaça del Capitoli, amb la superba façana de l'Ajuntament, en la qual es destaquen vuit columnes de marbre rosat que simbolitzen els vuit "capitouls" que constitueixen la municipalitat. Un altre edifici civil remarcable és el Palau d'Assézat, que fou seu permanent dels Jocs Florals, degana institució literària arrelada també a Catalunya. Pel que fa a edificis religiosos, cal esmentar la catedral

de Sant Esteve i els convents dels Jacobins i dels Agustins. Mereix un breu comentari la basílica de Sant Serni o Sadurní (la contracció de noms també sovinteja a Catalunya, recordem: Boi, Quim, Badó, Laia, Tuies, etc.). Sant Serni de Tolosa era una parada important en el camí de pelegrinatge a Sant Jaume de Galícia. La basílica de Sant Serni, edificada durant el segle XII, representa per la seva estructura l'obra mestra de l'arquitectura romànica francesa i la més majestuosa d'Occident. Constituïda per cinc naus, amb creuer i girola que envolta l'altar major. Damunt l'encreuament de la nau amb el creuer s'alça el magnífic campanar que es pot qualificar d'exemplar únic.

Una cosa podem envejar els catalans a Tolosa: l'alterós Garona que porta aigües araneses fins a l'Atlàntic i que, en record del seu naixement, és travessat pel Pont dels Catalans, al qual s'accedeix per l'Avinguda de Barcelona.

No voldria acabar sense fer remarcar el gran ajut que ha estat per a nosaltres la companyia dels amics Joan-F. Cabestany i M. Teresa Matas. La seva erudició ha significat la pedra de toc que ha aclarit els detalls ignorats o poc sabuts dels indrets que visitàvem. En nom de tot el grup em plau fer-los palès el nostre agraïment i la nostra cordial felicitació.

Robert Durbà i Alemany

Campanar de Sant Serni de Tolosa